

Andra ögonkastet

eller

Bara jag inte dör som Torsten

Ett lajv av Marcus Brissman och Kajsa Greger
till Prolog 2012

Om Lajvet

Det här är ett lajv som handlar om ensamhet och rädslan för ensamhet. Alla karaktärer som finns med i den här berättelsen har känt Torsten, som nu är död. Tanken att han dog ensam, utan att ha haft nära vänner eller livskamrat, är smärtsam.

Man kan känna sig ensam i en grupp eller i en parrelation också. Till exempel i någon av de två stora familjer som varje karaktär på lajvet tillhör. Eller när man försöker lista ut om den personen man är i någon form av relation med kanske är den som kommer att rädda en från den stora ensamheten.

Hur mycket är det värt för dig att slippa dö som Torsten?

Spelschema

Nedan presenteras alla delar av lajvet och hur de är tänkta att gå till. Lajvet är planerat att ta ca fyra timmar vilket inkluderar inledning och eftersnack. Vid varje punkt anges ungefär hur lång tid den bör ta. Inget är dock satt i sten och det är fritt att ändra och kasta om som känns bäst.

När som helst under lajvet kan en spelare göra en metascen där de berättar om ett minne av Torsten. Det är inte ett krav men scenen inleds alltid med att spelaren går lite åt sidan och säger "Jag minns alltid den gången då Torsten..." eller något liknande, så att det är tydligt att en metascen kommer. Scenen är alltså en monolog och inget som händer i den scen som avbryts. I varje roll finns minnen som kan användas rakt av eller stå som inspiration.

Presentation (30 min)

Här presenteras lajvet, vad det går ut på och vad som är tänkt att spelarna ska göra. Spelschemat presenteras kort och roller delas ut. Spelarna får läsa sina roller och hitta på ett namn som börjar på karaktärens begynnelsebokstav.

Alla karaktärer tillhör antingen As eller Bs släkt. Det står i rollen. Spelledaren hjälper spelarna att ställa sig i två släkträd kring A och B för att få kläm på relationerna. Därefter kan alla presentera sin roll kort inför gruppen. Det står spelarna helt fritt att hitta på lite vad som helst om sina karaktärer.

Slakten (10 min)

Spelarna delar upp sig i var släkt för sig och snackar tillsammans ihop sig om slakten och hur den är som stort. Sätt gärna lite arketyper eller liknande, som kan präglade de två släkterna kring A och B. Hjälpa spelarna bolla idéer.

Paren (10 min)

Låt de fem paren, A & B, C & D, E & F, G & H och I & J, snacka ihop sig om hur deras relation är och lära känna varandras roller lite mer. De ska också planera en scen där relationen presenteras för de andra.

Fem scener (25 min)

Varje par spelar nu upp en scen där bara de två i paret medverkar (den som planerades under "Paren"). Detta kan tidsmässigt vara när som helst i parets relation och är tänkt att presentera relationen för de andra. Enda tidsmarkören är att alla dessa scener utspelar sig före rollerna får veta att Torsten dött. Övriga spelare är publik. Varje par har ca fem minuter till sin scen och ordningen är inte viktig.

Bröllop (20 min)

Här spelas bröllopet mellan A & B. Alla andra spelare är gäster. Scenen behandlar snarare festen efter bröllopet och spelarna får gärna hålla tal eller liknande. Det kan för flera av rollerna vara första gången de träffas på länge. Vid det här laget är det ingen som vet något om vad som hänt Torsten, om han kommer på tal. Ingen har sett hans dödsannons än. Stämningen i scenen är tänkt att vara uppsluppen, men också kanske lite nervös för de som inte träffat varandra på länge.

Här kan minnena om Torsten fungera som en kontrast mot den uppslupna stämningen. Hjälp spelarna att komma tillbaka till festligheterna genom att dra på glad musik eller tuta i en partyflärpa så att det inte blir jämnrått.

Scener (15 min)

Spelarna får sätta korta scener, så många ni känner att ni hinner och vill. De kan utspela sig mellan bröllopet och begravningen eller när som helst, det spelar ingen roll. Vilka karaktärer som helst kan vara med och andra tillfälliga roller kan skapas för scenen. Kanske är det en scen om vad som hände efter återföreningen på bröllopet, eller så får vi se en scen från förr, då de träffades första gången. Ge spelarna idéer om de inte kommer på något själva.

Begravning (20 min)

Alla spelare är med och spelar Torstens begravning. Det har gått några månader och karaktärerna får tillfälle att träffas allihop på samma sätt som under bröllopet. Stämningen är präglad av situationens allvar. Detta är ett tillfälle att låta karaktärerna känna av rädslan för den stora ensamheten. Kanske tar de ett extra modigt steg närmre någon annan. Eller längre bort ifrån.

Här kan minnena om Torsten berättas i spelet istället för som metascener. Använd dem som katalysator för att driva spelet framåt.

Scener (15 min)

Detta är samma som den tidigare punkten "Scener" ovan. Spelarna sätter själva vad de vill göra och scenerna kan återigen utspela sig när som helst tidsmässigt.

Midsommar (20 min)

Släkten firar midsommar tillsammans, alla spelare deltar. Det har återigen gått några månader och hur relationerna utvecklats kan ha tagits upp i scenerna tidigare eller kan vara okänt. Scenen är en fest med mat och alkohol och stämningen är tänkt att vara att här kan allt hända. Relationerna får gärna komma till sin spets. Det kan balla ur ordentligt, om spelarna vill.

Här kan minnena om Torsten fungera som kontraster och katalysatorer. Hitta på nya minnen om de tar slut. Avbryt någon annans minne för att berätta ett eget minne. Berätta tre minnen samtidigt. Frossa i Torsten!

Scener (15 min)

Detta är åter samma som tidigare "Scener". Spelarna kan fritt sätta vilka scener de vill där vilka karaktärer som helst kan delta. När, var och hur är också helt fritt. Nu närmar vi oss slutet, så oavklarade affärer kan behöva tas upp.

Paren (5 min)

De fem paren får gå avsides och planera sin avslutningsscen.

Fem scener (25 min)

Varje par har nu en avslutningsscen där bara de två medverkar (som alltså planerades nyss). De övriga spelarna är publik. Här ska vi få se vart relationen tar vägen och hur det "slutade" för respektive par, men det är inte alls nödvändigt att något är helt definitivt uttalat. Slutet för paret kan vara svävande eller väldigt konkret, det är upp till spelarna. Varje par har ca fem minuter på sig för sin scen, men de kan vara kortare.

Eftersnack (20 min)

Rolla av och snacka i grupp om lajvet och upplevelsen.

A

- 25 år
- Brud/brudgum

Ska idag gifta sig med **B**. Älskar inte honom egentligen.

Jag och B dansade tango tillsammans. Torsten var en sådan bra lärare. Han kunde både visa förar- och följarstegen. Det fanns ett sådant avstånd till honom bara. Han dansade aldrig med någon. Inte ens när vi bad om hjälp. Då dansade han med bara luft, för att visa oss.

Jag kommer aldrig glömma hur han stod vid busshållplatsen ensam varje gång dansen var slut. Det var aldrig någon som mötte honom. Jag tror han var så ensam.

Jag har verkligen bestämt mig för att jag och B ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

B

- 25 år
- Brud/brudgum

Ska idag gifta sig med **A**. Älskar inte honom egentligen.

Jag och A dansade tango tillsammans. Torsten var en sådan bra lärare. Han kunde både visa förar- och följarstegen. Det fanns ett sådant avstånd till honom bara. Han dansade aldrig med någon. Inte ens när vi bad om hjälp. Då dansade han med bara luft, för att visa oss.

Jag kommer aldrig glömma när hans mobiltelefon ringde mitt under en lektion. Han hade inte satt den på ljudlös, och han blev så väldigt förvånad när det ringde. Man kunde se på hans ansiktsuttryck när han svarade att han knappt kunde tänka sig att någon skulle ringa honom. Då tänkte jag på hur ensam han måste vara.

Jag har verkligen bestämt mig för att jag och A ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

C

- 25 år
- Syskon till **A**

Sålde sexuella tjänster för fem år sedan. Hade **D** som återkommande kund.

Torsten var den märkligaste kund jag haft. Det handlade inte om sex med honom, som det gör med andra. Han ville bara ha närhet. Vi pratade och låg och höll om varandra.

Jag minns en gång, efteråt, när han sa "jaha, då går jag hem till katten" och det antydde att han skulle hem till en tom lägenhet. Han kändes så ensam. Vi kände knappt varandra och ändå kände jag mig ibland som hans enda vän.

Jag har verkligen bestämt mig för att jag ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

D

- 65 år
- Farfar/Farmor till **B**
- Änka/Änkling

Köpte upprepade gånger sexuella tjänster av **C**, för fem år sedan.

Första gången jag träffade Torsten var på ett möte i vår bostadsrättsförening. Han var kassör och verkade ha varit det hur länge som helst. Han sa inte så mycket. Och satt lite som för sig själv. Han var alltid kvar sist och fixade med papper och städade upp. Jag fick känslan av att han inte ville vara i vägen för oss andra. Att vi inte skulle känna oss tvungna att behöva prata med honom på vägen ut eller nåt.

Jag kommer aldrig glömma när han föreslog den där lösningen för sophämningsproblemet. Det var en jättebra idé och alla röstade ja på en gång. Det blev en riktigt trevlig stämning faktiskt, tack vare Torsten. Han verkar vara en vanlig trevlig gammal man. Hur kommer det sig att han är så ensam?

Jag har verkligen bestämt mig för att jag ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

E

- 45 år
- Förälder till **A**
- Frånskild

Bedrog sin partner för ett antal år sedan med **F**. Lovade **F** att skilja sig, men gjorde det inte. **F** avslutade relationen. Därefter har äktenskapet tagit slut av andra anledningar.

Torsten var min chef på Telia. Han var alltid där när jag kom och hade inte gått när jag slutade för dagen. Han var aldrig sjuk. Det gick alltid att lita på att Torsten hade löst saker på förhand, så problem uppstod praktiskt taget aldrig.

Jag minns när jag frågade honom om bilden han hade vid sitt skrivbord. Vi andra hade bilder på våra barn, partners eller vänner. Torsten hade den där tavlan med det kärleksfulla paret på bryggan, vad det nu är den heter. Hans ton var glad när han svarade att han tyckte den var fin, bara. Men sen mötte han inte min blick, och jag tyckte han såg så sorgsen ut. Så ensam.

Jag har verkligen bestämt mig för att jag ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

F

- 45 år
- Förälder till **B**
- Levt länge som ensam förälder.

Hade en affär med **E** för ett antal år sedan. E var gift och bedrog sin partner. **E** Lovade **F** att skilja sig, men gjorde det inte. **F** avslutade relationen.

Torsten var min chef på Telia. Han var alltid där när jag kom och hade inte gått när jag slutade för dagen. Han var aldrig sjuk. Det gick alltid att lita på att Torsten hade löst saker på förhand, så problem uppstod praktiskt taget aldrig.

Jag kommer ihåg när jag slutade där, hur han kom fram till mig efter avskedstalet och räckte över blommorna. Jag skakade hans hand och han höll kvar handen lite för länge. Inte på ett obehagligt sätt, utan jag förstod att det fanns en längtan efter närhet, hur kort den än må vara, i honom. Han verkade så ensam.

Jag har verkligen bestämt mig för att jag ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

G

- 45 år
- Syskon till **A:s** förälder
- Oskuld

Var hemligt förälskad i **H** under högstadiet. Har aldrig haft en kärleksrelation med någon.

Ända sedan jag slutade gymnasiet har jag jobbat på samma ICA. Men det finns ingen kund jag minns så väl som Torsten. Varje dag kom han in och köpte en burk Whiskas till sin katt Bollen. Jag menar, han storhandlade inte direkt. Jag tror han fick ut någonting av att komma och handla varje dag. Byta några ord, säga hej till nån.

Jag kommer aldrig glömma när jag fick reda på att han hade dött. Jag stod precis och satte upp löpsedlarna utanför affären när det kom en kollega som hade läst dödsannonsen. Det lustiga är att jag precis hade frågat mig själv hur Torsten skulle kommentera just den löpsedeln. Jag förväntade mig något insiktsfullt och finurligt som alltid. Jag sa nog aldrig till honom hur trevligt det var med den där lilla pratstunden. Han kunde nog behövt höra det. Han verkade så ensam.

Jag har verkligen bestämt mig för att jag ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

H

- 45 år
- Kusin till **B:s** förälder
- Oskuld

Var hemligt förälskad i **G** under högstadiet. Har aldrig haft en kärleksrelation med någon.

Att gå på en matlagningskurs när man är singel. Är inte det lite pinsamt. Jag tänkte väl i min enfald att jag skulle kunna träffa någon där. Det gjorde jag såklart inte. Det känns lite dumt att erkänna det, men jag tyckte det var skönt att ha en sån som Torsten där. Det var tydligt att han var ensammare än jag. Man såg liksom det på honom.

Jag kommer aldrig att glömma när vi stod och snackade efter att kursen var slut. Han såg på mig som att han ville säga nåt särskilt. Jag vågade inte stanna kvar och vänta på att han skulle få det ur sig. Ursäktade mig och gick till bussen. Jag vet inte varför jag var så rädd för att han skulle fråga om vi skulle ses, ta ett glas öl, ta en fika. Som om hans ensamhet smittade.

Jag har verkligen bestämt mig för att jag ska gå på hans begravning, för jag är rädd att ingen annan kommer komma dit. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.

I

- 65 år

- Farmor/farfar till **A**

Var gift med sin stora kärlek som dog. Flyttade ihop med en nära vän, **J**, som också var kvarlevande efter sin stora kärlek. Tillsammans hade de fyra stått varandra nära. Sedan några år har **I** och **J** även en kärleksrelation. Det är inte i närheten av vad **I** kände för sin stora kärlek.

Det är klart att jag tänkte på att Torsten ibland måste ha känt sig som femte hjulet. Det var trevligt att han var med när han var det. Vi var ju närmare varandra, vi fyra, än vad någon var nära Torsten egentligen. Men vi var hans vänner i alla fall. De enda han hade.

Det tydligaste minne jag har av honom är hur han varje gång vi umgicks alltid var den förste att tacka för sig och gå hem. Ibland sa han att han var tvungen att komma hem till katten, ibland att han skulle upp tidigt dagen efter. Och ibland sa han som det var. Att han inte ville vara i vägen. Jag önskade honom så att han skulle ha hittat en partner. Någon han kunde känt sig trygg med. Undrar hur han hade varit då.

*Jag är rädd att ingen annan än jag och **J** kommer komma på hans begravning. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.*

J

- 65 år

- Syskon till **B**:s farmor/farfar

Var gift med sin stora kärlek som dog. Flyttade ihop med en nära vän, **I**, som också var kvarlevande efter sin stora kärlek. Tillsammans hade de fyra stått varandra nära. Sedan några år har **I** och **J** även en kärleksrelation. Det är inte i närheten av vad **J** kände för sin stora kärlek.

Det är klart att jag tänkte på att Torsten ibland måste ha känt sig som femte hjulet. Det var trevligt att han var med när han var det. Vi var ju närmare varandra, vi fyra, än vad någon var nära Torsten egentligen. Men vi var hans vänner i alla fall. De enda han hade.

Jag kommer aldrig att glömma enda gången jag såg honom gråta. Vi hade hyrt en stuga, vi fyra och Torsten. Vi var där en hel vecka den sommaren. Fiskade, badade och grillade. Det var trevligt. Men när veckan var slut var man ändå glad att komma hem till sig, till vardagen igen. Vi fyra var nere vid bilarna. Torsten var uppe vid huset och skulle stänga av vattnet. Jag skulle upp och se varför han dröjde, och så såg jag honom på trappen. Han strök med handen längs med dörren, längs med väggen. Och han grät. Jag tror inte han ville hem alls. Jag tror han hade velat vara kvar där med oss för alltid. Det skar i hjärtat länge, det minnet.

*Jag är rädd att ingen annan än jag och **J** kommer komma på hans begravning. Han förtjänar att någon är där. Jag menar, tänk att ha levt ett helt liv, och så kommer ingen på ens begravning. Bara det inte blir så för mig. Bara jag inte dör som Torsten.*